

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๐

เรื่อง กำไลอิเล็กทรอนิกส์

เรียบเรียง นางสาวศรณยา สีสมา นิตกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ สำนักวิชาการ

ออกอากาศ พฤษภาคม ๒๕๕๙

การลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมายไทยใช้มาตรการลงโทษจำคุกเป็นหลัก ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับการลงโทษผู้กระทำความผิดครั้งแรก หรือผู้กระทำความผิดอาญาที่ไม่ร้ายแรงนัก ทำให้เกิดปัญหาหนักโทษล้นเรือนจำและก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา กล่าวคือ ผู้ต้องโทษจากการกระทำความผิดอาญาที่ไม่ร้ายแรงจะได้รับการถ่ายทอดวิธีการก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรงมากขึ้นจากนักโทษอื่นในเรือนจำ กลายเป็นอาชญากรโดยสมบูรณ์ ผู้ต้องโทษไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมเหมือนก่อนถูกลงโทษได้เช่นเดิม เนื่องจากถูกปฏิเสธจากสังคมว่าเป็นคนไม่ดี ไม่น่าคบหา อีกทั้งรัฐต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการแก้ไขฟื้นฟูและผู้ต้องโทษเหล่านี้ด้วย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดแนวความคิดในการนำวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำมาใช้ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้กระทำความผิด และเพื่อให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดบรรลุผลอย่างแท้จริง ซึ่งวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้คือการควบคุมผู้กระทำความผิดด้วยกำไลอิเล็กทรอนิกส์

การควบคุมผู้กระทำความผิดด้วยกำไลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดให้อยู่ในบริเวณจำกัด หรือไม่เข้าไปในบริเวณใดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กำไลอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณ (Transmitter Device) โดยส่วนใหญ่จะนิยมใช้ติดตัวผู้กระทำความผิด มีลักษณะคล้ายนาฬิกาข้อมือหรือสายหนังรัดข้อมือ ตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ (Receiver Unit) และศูนย์ควบคุมกลาง (Monitoring Center) ทำหน้าที่ในการควบคุมและสอดส่องตัวผู้กระทำความผิดให้อยู่ในสถานที่และเวลาที่กำหนด

ประเทศไทยได้นำกำไลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นมา โดยนำมาใช้ใน ๓ กรณี ได้แก่

๑) การควบคุมผู้ต้องโทษ โดยในระยะแรกเน้นนำมาใช้กับกลุ่มผู้ต้องโทษ ๔ กลุ่ม คือ

- (๑) ผู้ต้องขังชรา หรือป่วยเป็นโรคเอดส์ระยะสุดท้าย ไตวายเรื้อรัง มะเร็งระยะสุดท้าย หากจำคุกต่อไปต้องเสียชีวิตและต้องออกไปรับการรักษา เช่น ฟอกไตหรือฉายรังสีทุกสัปดาห์
- (๒) ผู้ต้องขังที่ต้องออกไปดูแลลูกและภรรยา หรือพ่อแม่ที่แก่ชรา ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้
- (๓) ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยเรื้อรังและต้องเข้ารับการรักษาทันที
- (๔) กลุ่มนักโทษที่มีเหตุทะเลาะวิวาท เช่น คลอดบุตร วิกฤตจิต

๒) การคุมประพฤติ ซึ่งเป็นวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างมีเงื่อนไข โดยผู้กระทำความผิดยังคงดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ภายใต้การควบคุมของพนักงานคุมประพฤติ มีวัตถุประสงค์เพื่อการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลโดยไม่แยกตัวผู้กระทำความผิดออกจากสังคม กำไลอิเล็กทรอนิกส์ได้ถูกนำมาใช้ในการคุมประพฤติผู้กระทำความผิดในหลายความผิด เช่น การขับรถขณะเมาสุราหรือของมีเมาอย่างอื่น การแข่งรถในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต การทำร้ายร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนการลักทรัพย์ การบุกรุก การฉ้อโกงนักท่องเที่ยว และการทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์โดยไม่ได้รับอนุญาตที่เกิดขึ้นในบริเวณท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เป็นต้น

๓) การปล่อยชั่วคราว ซึ่งเป็นการอนุญาตให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพ้นจากการควบคุมของเจ้าพนักงานหรือศาลตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ให้ถูกควบคุมไว้เกินความจำเป็นในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี การนำกำไลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราว จะทำได้ต่อเมื่อผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นยินยอมให้ใช้ได้ แต่ในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ จะนำมาใช้ได้ต่อเมื่อผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น แม้ผู้นั้นจะยินยอมให้นำมาใช้ได้ก็ตาม

การนำกำไลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องโทษ การคุมประพฤติ และการปล่อยชั่วคราว จะช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำ ลดจำนวนเงินงบประมาณที่จะใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และเปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด อีกทั้งยังช่วยสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของการอยู่ร่วมกันระหว่างผู้กระทำความผิดและชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น สามารถกลับตัวเป็นคนดี และกลับคืนสู่สังคมได้อย่างสมบูรณ์อีกด้วย

บรรณานุกรม

- “กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ. ๒๕๕๖” (๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๒๘ ก, น. ๑๕.
- กระทรวงยุติธรรม. (๒๕๕๖). Electronic Monitoring การนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดในประเทศไทย. **วารสารยุติธรรม**, ๑๓(๔), ๒๒-๒๕.
- กำไลอิเล็กทรอนิกส์ ตัวช่วยลดคนล้นคุก. (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗). **ไทยรัฐ**, น. ๕.
- ใช้กำไลอิเล็กทรอนิกส์คุมประพฤติ. (๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘). **ไทยรัฐ** กรอบข่าย, น. ๑๒.
- ซีต้า ธนฐิติวงศ์. (๒๕๕๓). **การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์.
- “ประมวลกฎหมายอาญา” (ม.ป.ป.) สืบค้น ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law๔/%bb๐b/%bb๐b-๒๐-๙๙๙๙-update.pdf>
- ปลื้ม ‘กำไลอิเล็กทรอนิกส์’ สั่งซื้อเพิ่ม-ใช้ทั่วประเทศ. (๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๗). **กรุงเทพธุรกิจ**, น. ๑๑.
- “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘” (๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๒๗ ก, น. ๑.
- ยธ.นำร่องกำไลอิเล็กทรอนิกส์เข้มงวด ลุ้นขอศาลต่อ ยอดคดีชิงทรัพย์-เพศ. (๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖). **คม ชัด ลึก**, น. ๒.
- ยุติธรรมแก้ปัญหาล้นคุกด้วย “จีพีเอส” เครื่องละ ๒ หมื่น. (๓๐ มีนาคม ๒๕๕๖). **ผู้จัดการสุดสัปดาห์ ๓๖๐°**, น. ๑๕.
- ศาลนำร่องคุมประพฤติ ‘เมาแล้วขับ-รถซิ่ง’ เริ่มใช้ ‘กำไลอิเล็กทรอนิกส์’. (๗ มีนาคม ๒๕๕๗). **สยามรัฐ**, น. ๑๐.
- สุวรรณภูมินำร่องใช้กำไลอิเล็กทรอนิกส์ติดข้อเท้าไกด์ผี-แท็กชี้เงื่อนไขทำผิดซ้ำซาก. (๒๙ มีนาคม ๒๕๕๗). **คม ชัด ลึก**, น. ๒.